

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

w sprawie z wniosku J. K.

przy uczestnictwie D. H.

o podział majątku wspólnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 października 2009 r.,

zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Okręgowego w B. z dnia 6 lipca 2009 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 6 lipca 2009 r. ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie z wniosku J. K. z udziałem D. H. o podział majątku wspólnego na kwotę 149 013,04 zł i odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy od postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 29 stycznia 2009 r.

Skarżący kwestionował w skardze kasacyjnej ustaloną przez Sąd wysokość udziałów oraz zaliczenie do majątku wspólnego składników majątkowych stanowiących, według twierdzeń skarżącego, własność J. K.

W ocenie Sądu Okręgowego skarżący nie kwestionował zasady podziału, a zatem wartość przedmiotu zaskarżenia należało ustalić w oparciu o wartość poszczególnych rzeczy i praw, których objęcie lub nieobjęcie rozstrzygnięciem sądu albo sposób podziału kwestionował skarżący.

W zażaleniu wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 25 § 1, 398⁶ § 2 i 519¹ § 2 k.p.c. i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postanowienie o podziale majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami obejmuje rozstrzygnięcie o podziale rzeczy i praw wchodzących w skład dzielonego majątku. Postanowienie takie może też zawierać rozstrzygnięcie o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym oraz o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku odrębnego lub odwrotnie podlegają zwrotowi (art. 567 § 1 k.p.c.). Skargą kasacyjną może zostać zaskarżone postanowienie w całości, jak i w części (zob. art. 393³ § 1 pkt 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego zostało wyjaśnione, że wartością przedmiotu zaskarżenia w sprawie o podział majątku wspólnego (art. 519¹ § 2 k.p.c.) jest wartość poszczególnych rzeczy i praw, których objęcie lub nieobjęcie rozstrzygnięciem sądu albo sposób ich podziału kwestionuje skarżący, a także wartość roszczeń dochodzonych w tej sprawie, rozstrzygnięcie o których jest przedmiotem zaskarżenia. Wartość przedmiotu zaskarżenia może zatem pokrywać się z wartością majątku będącego przedmiotem podziału, ale może też być od niej niższa lub wyższa (por. m.in. uchwałę z dnia 22 kwietnia 1968 r., III CZP 39/68, OSNCP 1968, nr 11, poz. 183, postanowienie z dnia 6 listopada 2002 r., III CZ

98/02). W sprawach działowych, w tym także w sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej pomiędzy małżonkami, interesy poszczególnych uczestników ograniczają się – w wymiarze majątkowym – do wysokości udziałów (części ułamkowych) w poddawanym podziałowi majątku. Z tego względu, w wypadku zaskarżenia postanowienia co do istoty sprawy, mocą którego sąd dokonał działu, wartością przedmiotu zaskarżenia – nawet wówczas, gdy orzeczenie zaskarżono „w całości” – jest z reguły nie wartość całego dzielonego majątku, ale wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego środek odwoławczy dotyczy. Jedynie wyjątkowo, gdy skarżący podważa samą zasadę podziału albo gdy zaskarża rozstrzygnięcie dotyczące roszczeń dochodzonych z tytułu posiadania rzeczy wspólnej lub tytułem zwrotu pożytków albo rozliczenia nakładów, wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału (por. m.in. postanowienie z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02). Wbrew podnoszonym w zażaleniu zarzutom, skarżący nie kwestionował w skardze kasacyjnej zasady podziału majątku wspólnego, zarzucał bowiem jedynie, że do majątku tego zaliczono także dwie nieruchomości stanowiące jego majątek odrębny oraz, że nie uwzględniono jego wniosku o ustalenie nierównych udziałów. Trafnie w tej sytuacji uznał Sąd drugiej instancji, że jego interes majątkowy sprowadzał się w istocie do obniżenia zasądzonej od niego na rzecz uczestniczek postępowania spłaty. Wartością przedmiotu zaskarżenia jest zatem różnica pomiędzy zasądzoną z tego tytułu kwotą, a kwotą uznawaną przez niego za należną. Kwota ta nie sięga progu określonego w art. 519¹ § 2 k.p.c., co stanowi o niedopuszczalności skargi kasacyjnej.

Sąd Okręgowy, jako sąd drugiej instancji, do którego wniesiona została skarga kasacyjna, stosownie do art. 393⁵ w związku z art. 13 § 2 k.p.c. uprawniony był do zbadania, czy jest ona dopuszczalna i do sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2000 r., II UZ 124/00, OSNAPUS 2002, nr 12, poz. 294), a wobec stwierdzenia, że ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia kasacja nie przysługuje – do jej odrzucenia.

Wobec powyższego, orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 394¹ § 3 związku z art. 398¹⁴ k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

jz